

Żądanie (...) aby uznano zapis na sąd polubowny za pozbawiony mocy prawnej, znajduje należyte oparcie w przepisie § 583 ust. 2 L. 2 proc. cyw., według którego zapis na sąd polubowny, traci moc obowiązującą nie tylko w wypadku, gdy sędzia polubowny, wyraźnie w zapisie wymieniony, odmówi wypełnienia obowiązku ciążącego na nim wskutek przyjęcia obowiązków sędziego polubownego, ale również i wtedy, gdy uczyni to sędzia polubowny ustanowiony przez stronę na zasadzie zapisu na sąd polubowny. W obu tych wypadkach przysługuje obydwom stronom prawo żądania uznania zapisu na sąd polubowny za pozbawiony mocy prawnej.

Orzeczenie Sądu Najwyższego

z dnia 8 sierpnia 1931 r.

R 395/31

Sąd okręgowy w Kołomyi orzekł, że zapis na sąd polubowny stracił swą moc obowiązującą.

Prawo żądania uchylenia zapisu na sąd polubowny służy obu stronom. Jeżeli zamianowany przez sąd po myśli § 582 p.c. sędzia polubowny odmawia pełnienia swych obowiązków, może każda z obu stron wedle swego wyboru postawić wniosek albo o uchylenie zapisu na sąd polubowny, albo o zamianowanie nowego sędziego polubownego stosownie do przepisów §§ 581 i 582 p.c. Skoro jednak jedna ze stron postawiła wniosek o uchylenie zapisu na sąd polubowny, nie może już druga strona wnosić o zamianowanie nowego sędziego polubownego. Złożenie przyjętego już urzędu sędziego polubownego jest odmową spełnienia przyjętego obowiązku w rozumieniu § 583 p.c. i uprawnia każdą stronę do postawienia wniosku o uchylenie zapisu na sąd polubowny (Neumann IV. wydanie z r. 1928 str. 1484), zatem gdy sędzia polubowny odmówił pełnienia obowiązków, przyjętych na siebie przez przyjęcie urzędu, należało orzec, jak w tenorze (§§ 583 i 584 p.c.)

Sąd apelacyjny zmienił powyższą uchwałę i odmówił żądaniu wnioskodawcy. Postanowienia § 583 p.c. mają zastosowanie wtedy, jeżeli sędzią polubownym została ustanowiona osoba, wymieniona w zapisie na sąd polubowny i ta osoba nie wypełnia swego obowiązku, jako sędziego polubownego, co wynika z brzmienia § 583 p. 1 p.c. jeżeli zaś, jak

w obecnym wypadku, osoba sędziego polubownego nie jest wymieniona w zapisie, lecz na podstawie zapisu została dopiero później ustanowiona przez wnioskodawcę, wchodzą w zastosowanie postanowienia §§ 581 i 582 p.c.

Skoro tedy wnioskodawca wniósł na zasadzie § 583 p.c. o uchylenie mocy zapisu na sąd polubowny na tej podstawie, iż ustanowiony przez niego sędzia polubowny, przyjąwszy najpierw ten mandat, następnie przed terminem do rozprawy, wyznaczonym przez zwierzchnika sądu polubownego, mandat ten złożył, żądanie to w myśl tego, co powyżej przytoczono, nie ma podstawy prawnej.

Sąd Najwyższy przywrócił do mocy prawnej uchwałę pierwszej instancji.

Uzasadnienie:

Rekurs wnioskodawcy jest w zupełności uzasadniony. **Żądanie** jego, **aby uznano zapis na sąd polubowny za pozbawiony mocy prawnej, znajduje należyte oparcie w przepisie § 583 ust. 2 L. 2 proc. cyw., według którego zapis na sąd polubowny, traci moc obowiązującą nie tylko w wypadku, gdy sędzia polubowny, wyraźnie w zapisie wymieniony, odmówi wypełnienia obowiązku ciążącego na nim wskutek przyjęcia obowiązków sędziego polubownego, ale również i wtedy, gdy uczyni to sędzia polubowny ustanowiony przez stronę na zasadzie zapisu na sąd polubowny.**

W obu tych wypadkach przysługuje obydwom stronom prawo żądania uznania zapisu na sąd polubowny za pozbawiony mocy prawnej, co wyraźnie podnoszą motywy ustawodawcze do powołanego wyżej przepisu. Wyjaśnił to z resztą wyczerpująco Najwyższy Trybunał sądowy w Wiedniu w orzeczeniu z 5 lutego 1908 L. 16613 z r. 1907 Zb. urzęd. Nr. 1151.

Źródło: OSP 1932, poz. 144